Ahti Fagerblom & Maija Rantamäki 12.10.2021

Ympäristövaliokunta
ymv@eduskunta.fi

Ympäristövaliokunta, asiantuntijakuuleminen 13.10.2021

U 59/2021 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission uusiutuvan energian direktiiviä koskevasta ehdotuksesta

Pyydettynä lausuntona uusiutuvan energian direktiiviä koskevasta U-kirjeestä Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

- Vastikään sovittuja biomassan kestävyyskriteerejä ei pidä avata eikä käyttää epämääräisiä termejä kuten ”monimuotoisuudelle tärkeä metsä”
- Komissiolle ei pidä antaa delegoitua säädösvaltaa metsäasioihin
- Kestävyyskriteereitä ei pidä laajentaa koskemaan nykyistä pienempiä laitoksia eikä toiminnassa olevien laitosten päästösäästövaatimuksia pidä muuttaa takautuvasti

Taustaa

EU-toimielimissä on parhaillaan käsittelyssä useita komission esityksiä. Metsäteollisuus energiaintensiivisenä, runsaasti luonnonvaroja jalostavana, raaka-aineita ja tuotteita kuljettavana sekä kansainvälisessä kilpailussa toimivana alana altistuu laajasti EU-esitysten sisältämälle säätelylle.

Metsäteollisuus on Suomessa jo pitkälle irtautunut fossiilisista polttoaineista ja on Suomen merkittävin uusiutuvan energian tuottaja. Alan ilmastotiekartasta on nähtävissä, että tehtaamme voivat olla lähes fossiilivapaita vuonna 2035, mikäli toimintaympäristö tukee ilmastomyönteisiä investointeja. Samaan aikaan alan tuotteista voidaan saada yhä suuremmat ilmastohyödyt sekä jatkaa metsävarojen kasvattamista. Alalla on siten suuri merkitys ilmastotavoitteille sekä talouden ja työllisyyden vahvistamiselle.

Suomen on turvattava puunkäyttömahdollisuudet hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamiseksi sekä talouden ja työllisyyden vahvistamiseksi

Päästövähennystavoitteen pitäisi olla EU:ssa ykkösasia. Uusiutuvan energian edistämistä tai metsätalouteen liittyviä vaatimuksia pidä säännellä yksityiskohtaisesti. Ripeiden neuvotteluiden korostaminen hallinnon ja toimeenpanon näkökulmasta on hyvä asia. Lisäksi kannassa tulisi korostaa, että myös teollisuus ja muut toimijat tarvitsevat selvyyttä lainsäädäntöön mahdollisimman nopeasti. On taloudellisesti täysin kestämätöntä, että puuta jalostava teollisuus on toistuvasti epävarmuuden tilassa puunkäytön ja uusiutuvan energian tuotannon kestävyyden määrittelyn osalta.

Suomen tulisi suhtautua hyvin kriittisesti metsäbiomassan riskiperusteisen tarkastelun malliin ehdotettuihin muutoksiin. Ehdotetut muutokset vahvistaisivat entisestään EU:n päätäntävaltaa metsien käytöstä ja ovat siksi ongelmallisia.

Suomen kannassa tuodaan esille, että asetuksessa ehdotetuilla kielletyillä alueilla olisi vaikutusta lähinnä kolmansista maista tulleeseen metsäbiomassaan. Metsäteollisuus muistuttaa, että kielletyksi alueeksi ehdotetaan muun muassa ”monimuotoisuudelle tärkeitä metsiä” ja primäärimetsiä (muuttaminen plantaasiksi tai heikentäminen), joille ei ole olemassa olevaa määritelmää. Määritelmätyön keskeneräisyyden vuoksi metsäteollisuus ehdottaa, että kannassa ei anneta suoraa tukea kiellettyjen alueiden kriteerin laajentamiseksi metsäbiomassoihin.

Metsäteollisuus kannattaa Suomen kantaa, jonka mukaan pienten toimijoiden hallinnollista taakkaa on syytä keventää, mikäli kestävyyskriteerit laajenevat koskemaan alle 20 MW:n laitoksia. Samoin kriittinen suhtautuminen takautuvasti kiristyvään ja olemassa oleviin laitoksiin ulottuvaan kriteeriin kasvihuonekaasujen vähentämisestä on kannatettava.

Suomen tulisi vastustaa kaskadiperiaatetta koskevan lainsäädännön laatimista. Myös metsäteollisuus pitää tärkeänä materiaalien resurssitehokasta käyttöä ja kiertotalouden periaatteiden huomioimista biomassan hyödyntämisessä, ja on sinänsä hyvä, että puuta ei ohjata tukipolitiikalla energiantuotantolaitoksiin ja siten vääristetä puumarkkinoita. Kaskadikäyttöä koskeva lainsäädäntö voisi kuitenkin johtaa myös metsäbiomassan tarpeettomaan rajaamiseen ja raskaaseen lisäsääntelyyn.

Suomen ei pidä alistua direktiiviehdotuksessa olevaan säädösvallan siirtoon komissiolle. Suomen tulisi välttää tilanne, jossa komissio voisi jatkossa omavaltaisesti päättää siitä, miten ja mihin puuta tulevaisuudessa käytetään. Tulevaisuuden puunkäyttötarpeita ei vielä tiedetä, eikä uusia mahdollisuuksia kannata rajata pois. Viimekädessä uudet innovaatiot ja kuluttajien tarpeet määrittelevät millaisia tuotteita valmistetaan

Suomen varauksellinen suhtautuminen uusiin uusiutuvan energian alatavoitteisiin on kannatettava, koska yksityiskohtainen sääntely luo jäykkyyttä eikä ota huomioon eri jäsenvaltioiden ja eri toimialojen välisiä eroja. On hyvä, että mahdollisten alatavoitteiden halutaan olevan ohjeellisia ja kohdistuvan päästökaupan ulkopuolelle. On erinomaista, että Suomi ei halua kohdistaa uutta uusiutuvan energian alatavoitetta teollisuuteen, jolla on jo nykyisin korkea uusiutuvan energian osuus.

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja